

LOV OG EVANGELIUM

Utgis av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 2	FEBRUAR 1994	30. årg.
-------	--------------	----------

Lykke og smerte

«Men er vi barn, så er vi ervingar og – Guds ervingar og Kristi medervingar, så framt vi lid med han, for at vi og skal verta herleggjorde med han.» Rom. 8. 17.

Å bli ein kristen er å bli Guds barn. Det er i fortapt stilling, utan evne til å hjelpe til sjølv at dette under kan skje som heiter atterføding. Skrifta lærar at ingen kan sjå Guds rike utan å bli fødd på ny. Dette er eit verk som himmelen er åleine om. Det er trua sitt sinn som er det nye som blir født. Det er dette sinn som tek imot Jesus, ser han, kjenner han som frelsar. Dette sinn som er født, nådelivet i oss, er lite, veikt og skjelvande. Det er til alle tider avhengig av Anden som fødte det, og nådens ord, men det lever i Jesus og Jesus lever i det.

«Er du Guds barn, så er du erving og – Guds erving og Kristi mederving.»

Ein himmel venter på alle Guds barn. Faderen og Sonens heim vert vår heim gjennom alle æver. Velsigna Jesus som gav oss rett til denne heim. Der er trua sin strid til ende. Smerte og uro svinn for evig fred.

Gudsbarnet sine kår på jord er og å lide med han, for at vi og skal verta herleggjorde med han.

Å vandre med Jesus er å lide. Jesus ber med seg liding til alle som fylgjer han. I Luk. 16, talar Jesus om Lasarus si liding. Hans lidingssoge er truleg bilete på Gudsbarnet si liding i lag med frelsaren. I v. 25, går det fram at han hadde valt denne liding. Han ynskte det som vondt var, motsett av det den rike mann ynskte seg. Nokre står i filler og sår, for Jesu skuld, utanfor rike menns dører, men dei ville gå den veg. Hans Nilsen Hauge si vandring med Jesus var og i liding. Ein Jolekveld sat han i fengsel i Trondheim. Det er der han skriv den kjende song: «Jeg er hos Gud i nåde, hva skader verden meg, om den en stund får råde og stenger meg min vei.»

Det å vere Guds barn er såleis både lykke og smerte. Etter det nye sinn elsker du også smerta. Den du får når du vandrar med Jesus.

«Alltid salig om ei alltid glad fer eg vegen heim til Sions stad.»

Olav Aakhus

Bønnen for Guds rikes arbeidere

av O. Hallesby

Bønnen er det viktigste arbeid i Guds rike.

Og nå var det Herrens mening at vi skulle gå inn i *dette* arbeid så snart vi ble vunnet for Gud. Vi skulle med vår bønn gå inn i det aktive kristelige arbeid som våre kristne fedre har oftret, lidd og stridt og bedt for. Vi skulle nå være med å bygge med i dette, først og fremst ved vår bønn. Og la meg nå nevne noen av de punkter hvor bønnens arbeid er viktig, ja, hvor bønnen nesten er det eneste arbeidsredskap som kan brukes.

Det første som da må nevnes er *bønn om arbeidere*.

Jesu egne ord viser oss det: «Høsten er stor, men arbeiderne er få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst!» Matt. 9, 37-38. Vår første oppgave er å få ut de arbeidere som Gud vil ha i de forskjellige stillinger. Og legg nå merke til at dette skal vi utføre i *bønn*.

Denne delen av bønnearbeidet er det visst ikke mange av oss troende som har tenkt så mye på. Vi ber for dem som *er* kommet inn i det kristelige arbeid. Vi ber kanskje også for dem som *utdannes* for et eller annet kristelig arbeid. Men de fleste av oss

er ikke nådd så langt at vi ber for dem som verken er i arbeid eller i utdannelsen, men som *Herren* har utsett til et bestemt arbeid. Og nå sier det siterte ord av Jesus at disse får ikke Gud *kalt* og *drevet ut* til gjerningen uten vår bønn.

Den største fare for et kristelig arbeid er sikkert den at det får arbeidere som ikke *Herren* har kalt og drevet ut. Da blir det ikke annet enn et *menneskeverk*, selv om det er utført med stor personlig kraft og organisatorisk dyktighet.

Det er folk på misjonsmarkene som aldri skulle vært der. Enkelte av dem er ikke engang omvendt til Gud. Og samtidig går det folk hjemme som skulle vært misjonærer. Dette er vår egen skyld. Vi skulle ha bedt for denne viktige sak, bedt om at ingen andre måtte komme dit ut enn de som er sendt *av Gud*, men samtidig også at de som er utsett av Gud, ikke må få gå her hjemme, men virkelig komme ut.

Det samme gjelder våre *prester*.

Vi klager ofte over dårlige prester. Og det er en forholdsvis lettvint sak å klage. Men vi skulle klage mest over oss selv og vår lunkne bønn. Vi skulle ifølge Jesu ord være med og bestemme hvem som skulle

få bli prester. Men istedenfor det sitter vi stille og tar imot de prester som regjeringen utnevner. Og vi overlater til de unge menn i 18-årsalderen å avgjøre hvem som skal bli prester i vår kirke.

Dette må ikke få fortsette.

Ifølge Jesu ord har de troende ikke bare rett, men plikt til å være med og utpeke hvem som skal få bli prester og hvem ikke. Men dette er et arbeid som alene kan utføres i *bønn*.

Troende venner, la oss gå inn i dette arbeid!

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender ekspedisjonen navn og adresse.

Bladet blir holdt oppe av frivillige gaver.

Eksp.: Abonnement, oppsigelse og adresseforandring sendes til Dag Rune Lid, 5600 Norheimssund, tlf. 56 55 26 72

Gaver til bladet kan sendes kasserer M. Frafjord, tlf. 51 71 06 29. Postgiro 0801.5682133.

Red. Styret i N.L.L. v/Ragnar Opstad, Opstadv. 38,4350 Nærbø. Tlf. 51 43 36 85.

Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Formann Karl B. Bø

Vistnesven. 13, 4070 Randaberg, telefon og fax 51 41 87 46

Sekretær Håvar Fjære, Goksjøruta, 3220 Sandefjord, tlf. 33 11 08 31

Kasserer Margrete Frafjord, 4164 Fogn, tlf. 51 71 06 29.

Postgiro 0801.5682133. Bankgiro 3204.10.10222

BIBELSKOLEN PÅ FOSSNES, 3160 Stokke

Telefon 33 33 93 98, telefax 33 33 91 40

Bankgiro 2490.45.39496

Postgiro 0825.0771534

Tenk dere om et øyeblikk, og dere vil se hva det skulle bety for vår kirke og for vårt folk. Syv hundre prester, rettroende prester, troende prester, fylt til randen med omsorg for sjelene! Syv hundre prester, sendt av Gud, spredt over hele landet!

Noen smiler overbærende, andre sukker mistrøstig over en slik tanke. Men kan hende det var rett av oss alle å tenke over Jesu ord på nytt: «Be derfor høstens Herre at *han* driver arbeidere ut til sin høst.» «*Og intet skal være umulig for eder.*»

Dette gjelder også våre *lærere*.

Vi har mange gode lærere og lærerinner i vårt land. Men dessverre har vi også mange som forsømmer seg i arbeidet, ja likefrem skader barna. Også her har vi forsømt oss. Vi har ikke bedt ydmykt og regelmessig til Gud om at den *troende* ungdom skulle ledes inn på lærerskolene og ta opp den viktige og ansvarsfulle gjerning i våre skoler. Og når vi har fått en dårlig lærer eller lærerinne og vi klager over han eller henne, så tenker jeg Herren ville si til oss: «I har ikke, fordi I ikke ber.»

I det hele skulle vi *med vår bønn* være med og hjelpe nådegavene frem.

I en grend eller en bygd mangler man f.eks. en skikket leder. Istedenfor nå å klage over de mangelfulle ledere vi har, skulle vi be frem den ledergave som trenges.

I en annen bygd har man en skikket leder, men mangler stedlige nådegaver til å forkynne Ordet. Da skulle vi ta Jesu ord for oss: «Be derfor høstens Herre, at han driver arbeidere ut til sin høst.»

Endelig skal vi på våre kne be frem de nådegaver som reiser rundt og taler Guds ord, dem vi pleier å kalle *emissærer*. Men også dette bønnearbeid forsømmer vi.

Og følgen er at vi nå har emissærer som aldri skulle reise rundt å preke. De er ikke drevet ut av Gud, men av mennesker.

Og samtidig går folk i gårdsbruk, i fiske, i håndverk og i forretning, folk som av Gud er utsett til forkynnere, men som han ikke får drevet ut til sin store høst fordi vi ikke ber disse nådegaver frem.

I denne forbindelse vil jeg nevne hva den jevne bondepике *Bolette Hinderli* fikk utrette for det store Herrens vitne, Lars Olsen *Skrefsrud*.

I et syn fikk hun se en fange i en fengselscelle. Hun så tydelig ansiktet og hele skikkelsen hans. Og en stemme sa til henne: «Denne vil få en lignende skjebne som Ole Høiland om ingen tar ham opp i sin bønn. Be for ham, og jeg vil sende ham ut til å forkynne min pris for hedningene.»

Hun var lydig mot det himmelske syn, led og bad og kjempet for denne fangen som hun ikkje kjente. Og

hun ventet med lengsel på å få høre om en straffange som var blitt omvendt og kalt til misjonsgjerningen.

Endelig under et besøk i Stavanger fikk hun høre om en straffange som var blitt omvendt, og nå skulle tale der i byen. Da *Skrefsrud* trådte frem på talerstolen, kjente hun ham straks igjen fra synet om natten.

Denne kvinne hadde forstått Jesu ord om å be frem nådegavene.

Så langt jeg forstår Guds ord og kjenner Guds rikes historie, er det ikke noe bønnearbeid som er viktigere enn dette. Kommer den rette mann på rett plass, da er det nesten grenseløst hva han kan utrette. La oss tenke på menn som *Martin Luther*, *Hans Nielsen Hauge*, *Lars Olsen Skrefsrud*, *Hans Petter Børresen*, *William Carey*, *Hudson Taylor*.

Døperen introduseres med følgende ord: «Der fremstod en mann, sendt av Gud, hans navn var Johannes.» Johs. 1, 6. Da skjer det alltid noe. Og det uansett om vedkommende er meget eller lite begavet.

Enkelte vil visst spørre hvorfor Gud ikke driver ut og sender disse nådegaver uten at vi ber. Det lille jeg kan svare på dette spørsmål vil jeg helst vente med til et senere avsnitt, hvor vi taler om bønnens gåter.

Til vårt bønnearbeid hører også bønn for *lederne*.

Disse har et stort ansvar. Til en leders stilling kreves ikke bare vis-

dom og erfaring, men også et stort personlig mot så man tør handle etter sin egen overbevisning, og ikke bare lytter etter majoritetens mening. Det kreves også stor kraft og utholdenhet til å gjennomføre de saker som man tror er Guds vilje, gjennomføre dem også når motstanderne triumferer og vennene går trett.

Det er en lett sak å kritisere lederne. Etterpå er vi nemlig alle kloke. *Da* ser vi alle hvordan saken skulle vært grepet an. Men på forhånd ser ingen det, og *da* er det lederne må handle. La oss bære lederne i bønn, istedenfor å møte dem med kritikk.

Jeg mener ikke med dette at vi skal ta for godt alt hva lederne bestemmer. Mener du de gjør galt, så si det til dem i ydmyk kjærlighet. Og fremfor alt: be for dem. Be for dem, inntil de selv blir overbevist om at de grep saken feilaktig an. Da har du ikke bare fått ditt svar frem, men da har du vunnet en veldig seier for broderånden og søskenkjærligheten.

Så skal vi be for *predikantene*, for prester og lekfolk.

Det er vanskelig å være predikant. For det første er det et stort ansvar å forkynne evangeliet, å dele Ordet rett. Der nest er en predikant utsatt for mange og store fristelser. Disse går særlig i to retninger: enten til å bli hovmodig eller til å bli mis-

modig, alt ettersom forkynnergjeringen synes å lykkes eller å mislykkes.

Hører du predikanter som du synes er blitt hovmodige, så bed Gud inderlig om at de må bli så små og fattige igjen at de kan bespise Guds folk. Hører du derimot en predikant som holder på å tape motet, så be Gud gjøre ham frimodig.

Be særlig for de *stedlige* nådegaver. Be dem frem. Og be for dem så de får frimodighet til å fortsette utrettelig frå år til år. Det er tegn til at de stedlige nådegaver begynner å vantrives, ja enkelte steder er de nesten utdødd. Be, ja tigg og be at Gud må fri oss fra denne ulykke.

Be i det hele særlig mye for de små predikanter at de ikke må føle seg overflødige. Be om Guds kraft over dem. Og så skal du få oppleve at de bringer et friskt bud fra himelen, selv om de ikke har de store gaver eller den spennende fremstilling.

Så har vi bønnen for *møtene*.

Også her er våre forsømmelses-synder store. Blant våre forberedelser til møtene er sikkert bønneforberedelsen den vi tar lettest.

Hvordan blir våre møter vanligvis forberedt? Jo, først bestemmer vi *hvor* møtet skal holdes. Så *når* det skal holdes. Der nest sørger vi for å få noen til å preke. Endelig sørger man for å få møtet godt annon-

sert. Og så er alt i orden. Nå venter man rolig til den tiden er inne da møtet skal begynne.

Før man går, ber man for møtet, hvis man får tid. Som regel sørger Satan for at man ikke får det. Til møtet kommer mange for sent. Noen kommer i god tid. Så benytter de vel tiden til å be for møtet? Nei, som regel snakker de sammen om løst og fast, inntil tiden endelig er inne, og møtet begynner. En av vennene holder nå bønn, og så begynner en å preke.

Og enda undrer vi oss over at vi ser så liten frukt av møter og virk-

somhet. Helvete ler og himmelen gråter over slike møter. Igjen lyder Herrens vemodige ord over oss: «I har ikke, fordi I ikke ber.»

Å, om Guds folk fikk se det arbeid som skal gjøres i *bønn* forut for møtene! Da skulle det bli ganske annerledes velsignet, og møtene skulle bli hellige kraftsentrer hvor det skulle skje merkelige ting.

Det merkeligste ville kanskje bli dette at prekenene slett ikke ble mer storartede enn de var før. Men det ville være en *ny kraft* til stede. Ordet ville slå ned i samvittighetene hos troende og vantro.

Den gode del (Luk. 10, 42)

Ut frå vårt syn så er det mange ting som trengst. Jesus seier at det er *eitt* som er nødvendig. Og dette eine nødvendige er å *eige den gode del*. Ja, Skrifta seier at er dette eine i orden, så får vi alt anna attpå.

Kva er så den gode del? Det er *ikkje* å «ta imot Jesus i sitt hus,» for det hadde Marta gjort. Heller *ikkje* er det å tene Jesus med alle sine evner og krefter, for det og gjorde Marta.

Den gode del er å *bli tent av Je-*

sus. Det er ikkje vi som er verksame, men det er *han*. Det er ikkje vi som yter, men han yter. Han er *vert* og vi er *gjester*. Han får tene oss med sine gaver, og vi får bare nyte. Dette er den *gode del*.

Korleis få del i dette? Høyr, du *har fått* del i det. Johs. 3, 16. Ja, men eg får ikkje tak i det. Kva ligg så i vegen? Det er ikkje din veikskap, og heller ikkje din fattigdom, nei, ikkje ein gong dine synder, som ligg i vegen. Kva er det så?

Det er din *rikdom*, din styrke, dine gode evner og gode sider. Og synes du å mangla *dette*, så bed du mykje til Gud om *kraft* og *hjelp*, så du kan halda mål. Og fordi du til nå har funne ny kraft i «di eiga hand», så har ikkje Jesus fått kome til med sin *nåde* og *gave*. Det er ikkje di vanmakt som hindrar Jesus i å kome til med sine gaver, men det er din styrke og overflod.

Det er bare «fattig folk» Jesus får tene med sine gaver. Overfor dei rike og «gudfryktige» står han arbeidslaus.

Bare den fortapte treng nåde. Bare den ugudelege treng ein annan si guds frykt. Bare den i seg sjølv urettferdige treng ein annan si rettferd. Bare den i seg sjølv døde treng eit nytt liv. Kanskje har Jesus stått gjerandslaus for di dør like til nå, fordi du anten har vore rik, eller har halde på å skaffa deg rikdom ved bønner, tårer og sjølvstrev?

Skal Jesus få tene oss med «sitt»,

så må han først få ta frå oss det *vi har*. Her kjem Guds lov inn. Ho er den tjuv som vil stele alt vårt, og får ho ikkje *det*, så kjem Jesus aldri til med sine gaver. Her ligg løyndomen til at Gud må la det mislukkast for oss i vår «gudsfrykt». Og her ligg grunnen til at du og eg ikkje skynar Gud i hans måte å frelsa oss på. Vi prøver å få våre «papir» i orden, han riv dei sund. Vi prøver ta oss saman, han let det gå gale. Og kvifor styrer han det slik? Jo, han ville så gjerne få tene oss med det han *er*, og det han har *gjort*. Han vil løyne dine synder ved sitt blod, og kle deg i sine kler. Han vil vere din «med hva han eier, med sin død og seier». Han vil tene deg på den måten, skynar du, at han vil stige inn i din stad og *vere* det du skulle *vere* og *gjere* det du skulle *gjere*. Der dette skjer, seier Jesus: «Du har valt den gode del, som ikkje skal takast frå deg.»

Ole Brandal

Høsten er stor

"Høsten er stor", sa Jesus til de sytti disiplene han sendte ut i forveien for seg, han skulle selv komme etter dem. (Luk. 10, 1-3)

Høsten er stor! Hører du det? Ser du det? Høsten gjelder hele jorden. "Gå ut i all verden og gjør alle folkeslag til mine disipler", sa Jesus i

Misjonsbefalingen. Det er menneskene som skal høstes inn for Guds rike, som en frukt av Jesu forløsnings verk. Han har kjøpt dem fra synden og døden, forat de skal ha del i Guds herlighet og leve evig.

En annen gang sa Jesus: "Se, jeg sier dere: løft deres øyne og se markene, de er alt hvite til høsten." Ser du det? Disiplene så det ikke, for det var enda fire måneder til høsten. Derfor måtte Jesus si til dem: "Se, jeg sier dere" og "løft deres øyne og se markene." Disiplene måtte få se høsten med Jesu øyne, for de tenkte så jordisk. De hadde så lett for å se med fornuften, og da lå det ikke til rette for innhøstning alt nå. Slik er det vel for oss også. Vi tenker så fornuftig, og derfor ser vi ikke den åndelige høsten, at mennesker må høstes inn for Guds rike. Vi ser ikke at den enkelte i familien, den enkelte i nabolaget, den enkelte i landet vårt og alle folkeslag MÅ høstes inn for Guds rike. Ja, ikke engang for vår egen sjel ser vi alvoret i at det er høst.

Når en ikke ser at det er høst, tror en heller ikke at det er høsttid, men en venter tvert imot på at høsten skal komme. Slik har mange opplevd at høsten gikk dem forbi. De benyttet ikke anledningen de hadde, de kjøpte ikke den beleilige tid, hverken når det gjelder forkynnelsen i hjemmet eller blant barn og

unge i bygda, eller det var personer vi møtte på vår vei. Vi var ikke tro, det kostet for mye, eller det passet ikke der og da. Det var så mye som kom i veien, men kanskje må vi erkjenne at vi ikke ville ta omkostningene. Vi var redde for vårt navn og rykte. Så fikk selvlivet sin vilje, det vil jo aldri være med i innhøstningen for Guds rike. Det prøver alltid å finne på utveier, så det kan unngå å være med i høstarbeidet. Selvlivet er alltid gjenstridig mot det som hører Guds rike til. Det vil kun nyte og ikke yte.

Høsten er i full gang. Det har den allerede vært lenge. Men enda står mye igjen. Høsten varer fram til Jesu gjenkomst. Helt fram til da gjelder det at mennesker må bli høstet inn i Guds rike. Ingen må bli glemt. Hele grøden må bli berget i hus før høsten er over.

"Det kommer en natt da ingen kan arbeide", sa Jesus. Da er høsten forbi.

Når det er høstønn, gjelder det for bonden å benytte tiden. Da setter han alt annet arbeid til side, kun de nødvendige ting blir gjort, for grøden må i hus. Blir han opptatt med andre ting eller han venter på bedre dager, da vil høsten gå ham forbi. Grøden blir ødelagt, og han selv sitter igjen med skammen for ikke å ha benyttet tiden. Han er da en dårlig bonde.

"Høsten er stor, men arbeiderne er få". Det måtte synes meningsløst og nytteløst for disiplene da de fikk misjonsbefalingen av Jesus. Tenk, bare elleve disipler med hele jorden som arbeidsfelt! "Nei, dette går ikke", sa deres fornuft. "Jo", sa troen, for den holder fast på Jesu ord. De var tro i mot det oppdrag de fikk av sin Frelser og Herre. Evangeliet om Jesu fullbrakte forløsningsverk ble forkynt ut over jord. Innhøstningen for Guds rike var i gang, og den fortsetter i dag ved dem som har fått del i dette budskapet.

Når det er få arbeidere, betyr det at det blir mer arbeid på de få arbeiderne som finnes. Det blir lengre og hardere dager, lite tid til avslapping, og mange forsakelser. Arbeidet har hast, og arbeideren kan derfor ikke ta for lange fristunder, eller sysle med fornøyelser, for grøden må berges i hus. Slik var det for Jesus og disiplene også. Derfor måtte Jesus ta dem med seg, midt i innhøstningen, avsides til et øde sted, så de kunne få hvile seg litt sammen med ham. (Mark. 6, 31.) Det går ikke an å stå på i et slikt hardt arbeid uten å få ha hvilepauser med Jesus. Uten slike hvilestunder vil arbeiderne bli helt utgått, miste krefter og bli unytelige i arbeidet. Ja, faktisk blir de til hinder i arbeidet. Det er ved at Jesus får tjene oss, vi blir i stand til å tjene ham. Ja, bare da. Er du med i høstar-

beidet, tar du deg vel tid til å få bli tjent av Jesus? Gjør du ikke det, blir du en unyttig arbeider. Disse hvilepausene er uunnværlige for enhver arbeider i Guds rike.

Vel kan det oppstå problemer underveis i innhøstnings-arbeidet. Jesus og disiplene hans fikk også oppleve det på mange måter. For eksempel gråt Jesus over Jerusalem, fordi de ikke kjente sin besøkelses-tid. Han ble avvist, forsmådd. Jo, de møtte mye motstand og problemer i innhøstningsarbeidet. Slik var det også for Paulus. Han skriver at han alltid var i trengsel, tvilende, forfulgt, nedslått og overgitt stadig til døden (2. Kor. 4, 9-12). Men de stoppet ikke av den grunn. Det var høst, og arbeidet måtte fortsette. De holdt på like til sin dødsdag. Herren kalte inn nye arbeidere, som fortsatte innhøstningen. Arbeiderne er som lam midt i blant ulver. Da blir det ikke bare gode dager som kommer. Ulvene opererer i flokker, de er mektige og brutale. De vil hindre innhøstningen, ved helst å ta livet av lammet, arbeideren.

Lykkes ikke det, prøver de å sette ham mest mulig ut av spill. Mange ganger blir det å så med gråt for arbeiderne, men det er også de som skal høste med jubel (Sal. 126, 5-6), sier Herren.

Jesus sendte de sytti i forveien for seg, han skulle selv komme etter

dem til hver by og hvert sted. For en trøst! Da ligger hele ansvaret for høsten på Jesus. Han selv skulle komme etter -da er det han som står for selve innhøstningen. Da er ikke resultatet avhengig av meg og min dyktighet, men av Jesu dyktighet. Jeg skal få være en "forløper" for ham, og han skal selv komme etter og stå for "dyktigheten" og for ansvaret. Tenk å få være med i en slik tjeneste, å få være med i Den Allmektiges innhøstnings-arbeid.

Arbeiderne har fått mye overgitt. I Matt. 25, 14-30 taler Jesus om talentene. En herre skulle på utenlandstur. Da overgav han sin eiendom til sine tjenere. En av tjenerne fikk fem talenter, det tilsvarte ca. 100 årslønner. En annen tjener fikk to talenter, og den tredje fikk en talent, ca. tyve årslønner. De to første gikk straks bort og kløpslo med de talentene de hadde fått. Og de tjente henholdsvis fem og to talenter til. Det de hadde fått av sin herre brukte de til å tjene mer med. Da deres herre kom tilbake, og de skulle svare regnskap, fikk de begge høre gode ord fra sin herre: "Vel, du gode og tro tjener! Du har vært tro over lite, jeg vil sette deg over meget. Gå inn til din herres glede!" Den tredje tjeneren, som også fikk mye, var redd for sin herre, og han tenkte at hans herre var hard, som høstet hvor han ikke sådde, og som sanket der han

ikke strødde. Derfor gjemte han talenten så godt han kunne, for å kunne gi den tilbake til sin herre når han vendte tilbake. Som tenkt, så gjort. Denne tjener fikk høre harde, men sanne ord av sin herre. "Du late og dårlige tjener, du visste - - -. Ta derfor talenten fra ham - - -."

Mens de to andre tjenerne fikk gå inn til det som var bedre, mistet denne tjeneren alt han hadde fått. Men ikke nok med det. Han ble kastet utenfor i mørket, der de gråter og skjærer tenner. Må det ikke gå slik med deg og meg på dommens dag. Vi må ikke gjemme Jesus så ingen ser ham i oss!

I Jer. 48, 10 står det: "Forbannet være den som gjør Herrens gjerning med lathet, og forbannet være den som holder sitt sverd fra blod." Må det heller bli sagt om deg og meg, som Paulus skrev om Persis i Rom.16,12:" - den elskede, som har arbeidet meget i Herren."

I 1. Tim. 4, 10 skriver Paulus: "For derfor arbeider vi og lider hån, fordi vi har satt vårt håp til den levende Gud, som er alles frelser, mest deres som tror." Og i 2. Kor. 4, 1 sier han: Derfor, da vi har denne tjeneste, ettersom vi har fått miskunn, så taper vi ikke motet." Det er fordi vi har fått miskunn, at vi har denne tjenesten. Og det er fordi vi har fått miskunn, at vi ikke taper motet.

"Derfor, mine elskede brødre, vær faste, urokkelige, alltid rike i Herrens gjerning, da dere vet at deres arbeid ikke er unyttig i Herren." (1. Kor. 15, 58)

Så skal vi få tjene ham med det vi eier og har, slik det står i Luk.8,1-3 om de kvinnene som fulgte Jesus og disiplene, så evangeliet kunne forkynnes rundt om i Israel.

Høsten er stor! Ser du at markene er alt hvite til høst? Høsten går mot slutten. Hører du kallet i Jerem. 8, 20?: "Kornhøsten er forbi, frukthøs-

ten er forbi, men vi er ikke frelst." Ser du alle dem som enda ikke er høstet inn for Guds rike? Tenk å være i en slik situasjon. Paulus kjente frykten for Herren, derfor søkte han å vinne mennesker for Herren, for de måtte bli frelst.

Ser du Jesu kjærlighet, den gjelder alle - at de må bli frelst. Kristi kjærlighet drev Paulus.

Er det slik for oss også?

Lars Fossdal

Dåpen – Kristi omskjærelse

(Delvis hentet fra Øivind Andersens Troslære)

av Per Bergene Holm

Hva er dåpen?

Dåpen er et nådemiddel i handlingsform og med handlings innhold.

Denne nådehandling er innstiftet av Jesus Kristus selv, og den består i at Kristi Ord og vannet, i selve dåpshandlingens øyeblikk, forenes - til et frelsende og gjenfødelsens bad. Dåpen er altså et nådemiddel, fordi den skjenker det samme som Evangeliet skjenker: per-

sonlig delaktighet i Kristi stedfortredergjerning og dermed syndenes forlatelse, gjenfødelse og frelse.

Dåpen kalles i Bibelen "vannbadet i Ordet" (Ef. 5, 26), og Jesus sier at det er knyttet en ny fødsel til den. Dåpen kalles "badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd" (Tit. 3, 5).

Den ytre sannsbare side av dåpen er altså for det første å bli neddykket i el-

ler overøst med vann - vanlig og rent og naturlig vann. Dåpens vesen ligger imidlertid i Jesu innstiftelse og det Guds Ord som er knyttet til dåpen.

I innstiftelsesordene heter det at vi skal døpes "til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn" (Mt. 28, 19), altså i og med at den sanne Treenige Gud nevnes og påkalles som den som vi døpes til og innvies til i dåpen. Og Peter sier i sin pinsepreken at dåpen skulle skje idet de døpte på Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse (Ap.gj. 2, 38), altså i og med at Jesu, Guds Sønnens navn nevnes og påkalles som den som vi døpes til og innvies til, forat vi skal tilegne oss Hans stedfortredergjerning. Kristen dåp er alltid en dåp enten til den Treenige Guds navn eller til Jesu Kristi navn, dvs enten til Gud åpenbart som Den Treenige Gud eller Gud åpenbart som Gudmennesket.

Dåpen er "Kristi omskjærelse":

I Kol. 2, 11 står det om dåpen at den er "Kristi omskjærelse". Det som omskjærelsen var for jøder i den gamle pakt, det skal dåpen være i den nye pakt.

Vi kan lese om omskjærelsen i 1.Mos. 17, 1-14. Der slutter Gud sin pakt med Abraham. Gud gir Abraham en rekke løfter, og han knytter ingen betingelser til disse løftene. Pakten er helt og fullt en ensidig pakt, en nådepakt. Det kreves intet av Abraham. Det er intet krav om hellig vandel eller rettferdighet i livet, ingen betingelser som Abraham skal oppfylle. De som skal få del i pakten skal bare la det skje med

seg som i det ytre viser at de tilhører den slekt som står under Guds frie nåde og velsignelse, det vil si å la seg omskjære. Det var det ytre tegnet Gud hadde anvist for å tilhøre dette folket.

Omskjærelsen var altså et paktstegn, et ytre tegn på at man tilhørte det folket som hadde løftene om Guds nåde og velsignelse. Omskjærelsen var innlemmelse i paktsamfunnet med Gud. Den som lot seg omskjære ble innlemmet og fikk del i de løfter Gud hadde gitt til Abraham, løfter som Gud ensidig hadde tatt på seg å oppfylle, som han alene sto inne for.

Når dåpen er "Kristi omskjærelse", så innebærer altså det at dåpen er innlemmelse i pakts samfunnet med Gud. Dåpen er "en god samvittighets pakt med Gud, ved Jesu Kristi oppstandelse" står det i 1. Pet. 3, 21.

(Når mange leser dette ordet, så tenker de at det er vi som ved dåpen gir Gud løfter, inngår en pakt med Gud om å være lydige og vandre hellig osv. Konfirmasjonen oppfattes så som en fornyelse av "dåpsløftet" eller "dåpspakten", men da har man gjort dåpen om til en lydighets-handling, en gjerning jeg gjør, et løfte jeg gir. Da er det ikke å undres over at mange mener at det er riktigst at man døpes som voksen, for et lite barn som ikke forstår noe av det som skjer, det kan da ikke avgi noe virkelig løfte eller inngå noen pakt med Gud.)

Men pakten som 1. Pet. 3, 21 taler om, er ikke noen pakt som vi inngår med Gud, men det er en pakt som Gud inngår med oss. Pakten er grunnlagt på

et bindende løfte fra Guds side ved Jesu Kristi oppstandelse. Derfor er det ikke vi som står bak pakten, men Gud.

Gud har inngått en pakt i sin Sønn, Jesus Kristus. I Sønnen har Gud skaffet til veie soning for alle menneskers synd og en fullkommen rettferdighet som gir rett til evig liv i samfunn med Gud. I Sønnen er alt innesluttet, og Gud har så skjenket og gitt sin Sønn, og dermed alle løfter om velsignelse og nåde, til hver den som tror på ham, tar imot ham, tilegner seg ham.

Denne pakten med alle dens løfter blir vi innlemmet i ved dåpen. Det er Gud i himmelen, som av fri nåde og uten vår fortjeneste eller medvirkning, gir oss del i paktens velsignelse og nåde.

Pakt er samme ord som testamente. I dåpen blir Jesus Kristus, hans person og verk, testamentert meg, skjenket meg i dåpsgave. Men dette testamente blir meg bare til nytte hvis jeg gjør meg bruk av det. Et testamente som jeg ikke gjør meg nytte av, det blir meg til ingen nytte, hvor mye det enn gir meg løfte om. Slik er det også med pakten Gud inngår med oss i dåpen. Den pakten, det som testamenteres oss, Jesus Kristus, blir oss til ingen nytte hvis vi ikke i tro gjør oss bruk av det, lever i syndenes forlatelse og Jesu rettferdighet.

Dåpen som tegn:

Omskjærelsen var et tegn, et symbol på hva det ville si å bli innlemmet i paktsamfunnet med Gud. Ved omskjærelsen ble mannens forhud skåret av som et symbol på at kjødets legeme og

urenhet ble avlagt. Det var jo ved Adam synden kom inn i verden, og fra Adam gikk synden i arv. Derfor var omskjærelsen av mannens forhud et ypperlig symbol på at det syndige kjødets legeme ble avlagt, ble skåret bort, ble rensset. Nå kunne jo ikke dette ytre inngrep i seg selv rense bort synden. Det lille som ble skåret av hadde jo ingen betydning i så måte, men det var egnet som tegn. Men det var Ordet, knyttet til tegnet (den ytre handling), som var det vesentlige. Det ga og lovet det som tegnet var et bilde på.

Dåpen er også et tegn, et symbol på hva det vil si å bli innlemmet i paktsamfunn med Gud. Ved dåpen bades vi i vann. Det syndige kjød druknes og avlegges, vaskes og renses, og det oppstår et nytt og rent menneske. Nå sitter jo ikke synden i vårt legeme, så dette ytre bad eller den ytre renselse kan jo ikke i seg selv rense bort synden. Mengden av vann har jo heller ingen betydning, like lite som omfanget av det som ble skåret bort hadde noen betydning ved omskjærelsen. Så diskusjonen om overøsing av vann eller full neddykking er egentlig en avsporing fra hva dåpen er. Det symbolske ved dåpen kommer kanskje klarere fram ved full neddykking, men det fører også lett til at man blir mer opptatt av den ytre handling enn av Ordet som er knyttet til vannet. Og det er jo Ordet som er det vesentlige. Vannet i seg selv utretter intet, som Luther påpeker i katekismen. Dåpen kalles da også for "vannbadet i ordet" (Ef. 5, 26). Det er det som Ordet lover og gir, som er det vesentlige. Derfor er dåpens

handling et tegn på den frelse som Ordet bringer.

Dåpen er innlemmelse i nådestand hos Gud:

Men likesom omskjærelsen var langt mer enn et symbol, men virkelig ga innlemmelse i paktsamfunnet med Gud, så er også dåpen langt mer enn bare et symbol. Dåpen gir virkelig innlemmelse i paktsamfunnet med Gud.

Den som var omskåret var innlemmet i Israels folk og hadde del i alle løftene som var gitt til Abraham. Det sier også Peter på pinsedag: "For løftet tilhører dere og deres barn (Ap.gj. 2, 39)." Løftestilsagnet fra Gud hadde jødene del i, i og med at de var omskåret. På samme måte blir også vi ved dåpen innlemmet i Guds åndelige Israel, i Guds folk, og vi får del i alle Guds løfter som er knyttet til Jesus Kristus.

I dåpen handler Gud med den som lar seg døpe av fri og uforskyldt nåde. I dåpen tilsier Gud oss Jesu Kristi person og verk. Det som Jesus er og har gjort tilsies og skjenkes den som lar seg døpe. Vi døpes altså til Jesus, innpodes på ham og får del med ham i alt han er og har gjort.

Dåpen er således en dåp "på Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse" (Ap.gj. 2, 38). Dåpen virker altså syndenes forlatelse, i det vi ved dåpen får del i Jesu død for våre synder. I dåpen helliges vi idet vi renses ved vannbadet i Ordet forat vi skal være framstilt for Gud uten flekk eller rynke eller noe slikt, men hellige og ulastelige (Ef. 5, 26-27). Dåpen virker altså en fullkom-

men rettferdighet for Gud idet vi ved dåpen får del i Jesu rettferdige liv for oss.

I dåpen blir vi døpt til Kristi død. "Vi ble altså begravet med Ham ved dåpen til døden (Rom. 6, 3-4)." På samme måte som Kristus døde og ble begravet med våre synder og gikk under syndens dom til vår forsoning og oppsto til vår rettferdiggjørelse, på samme måten skal vi, i og med at vi kommer i forbindelse med Kristus i dåpen, bli personlig delaktig i Jesu stedfortredergjerning for oss, syndenes forlatelse og en fullkommen rettferdighet.

Slik Kristus gikk gjennom døden fra dommen til oppstandelsen i herligheten, således er det å komme under og gjennom dåpsvannet en gjennomgang fra vår naturlige stand under døden og dommen og vreden – til en nådestand i liv under velsignelsen og nåden (Rom. 6, 4-8; Kol. 2, 12; Gal. 3, 27).

Ved dåpen er vi innpodet i Kristus, som i det sanne vintre, og er fra dåpens stund en gren på dette tre. I dåpen gjenføder og nyskaper Gud oss (Tit. 3, 5).

Ved dåpen er vi blitt et lem på Kristi legeme som er menigheten, og er fra dåpens stund et lem av den hellige, alminnelige kirke.

Og her gjelder det: "Den som tror og blir døpt, skal bli frelst, men den som ikke tror, skal bli fordømt" (Mk. 16, 16). Dåpen er altså heller ikke noe magisk frelsesmiddel - for uten troen, ingen frelse.

Som nevnt, så er det ikke vannet som utretter dette, hverken om det er en dråpe eller en elv.

Det er Jesus, hans person og verk som utretter dette ved at det kommer til oss i det Guds ord som er i og med vannet! Når Ordet kommer sammen med vannet, er selve Allmakten med i dem og handler med den som blir døpt.

De ord virker det som han vil, om det så var bare vantro og ugudelighet i dem som foretok overøsing. Vi må vokte oss vel for å tro at dåpens virkning er avhengig av den som forvalter

sakramentet. Nei, dåpens virkning er ene og alene avhengig av det løfte - Evangeliet - som er knyttet til det, og som Gud selv er virksom i til frelse, og av at den som det virkes på er åpen og mottakelig for det. (Dette siste kommer vi tilbake til senere. Foreløpig stanser vi bare for hva dåpen er og virker).

(Forts. i mars- og aprilnr.)

Reiseruter 1. halvår 1994

Sven Berglund:	Norheimsund
Jan Oskar Butterud:	Andebu, Askim
Jon Espeland:	Randaberg
Håvar Fjære:	Lysebo, Sannidal, Bygland, Gjøvik
Lars Fossdal:	Norheimsund, Elnesvågen, Randaberg
Olav Fossdal:	Andebu
Per Bergene Holm:	Varhaug, Bygland, Nærbø
Olaf Klavenæs:	Østre Hedrum/Kodal, Sannidal, Randaberg, Askim, Tyssebotn, Nærbø, Dimmelsvik
Einar Kristoffersen:	Permisjon
Reidar Linkjendal:	Ø. Hedrum/Kodal
Tore Mangelrød:	Askim, Sannidal
Magnor Sandvær:	Tørvikbygd, Vikebygd, Randaberg, Varaldsøy, Bømlo, Tysvær, Håvik, Namdal, Soknedal

Amund Lid til minne

Den 15. januar fekk Amund Lid heimlov, nær 82 år gammal. Han var sjuk dei siste åra – og lengta etter å få flytta til den himmelske heimen.

Amund Lid var med å starta sen-
detenesta som skulle få namnet
Norsk Luthersk Lekmannsmisjon,
og her reiste han trufast så lenge han
fekk behalda helsa.

Mange er dei han fekk vera til
hjelp for – gjennom forkynninga av
Guds ord. Frå talarstolen kunne han
gjerne ta fram sine eigne fall og ne-
derlag, slik at mang ein tilhøyrar
kunne kjenna seg att; og gjennom
den tukt og trøyst han sjølv opplev-
de gjennom dette, fekk han koma si-
ne tilhøyrarar til hjelp.

Det var gildt å ha han i heimen,
og borna gledde seg alltid når dei
hørde han skulle koma.

Det var godt å merka den tillit
han hadde til Herren gjennom dei
mange ting som møtte han i livet.

Det fell naturleg å minna om or-
det i Hebr. 13, 7:

«Kom i hug førarane dykkar, som
hev tala Guds ord til dykk! Gjev akt
på utgangen av deira ferd, og følg so
etter deira tru!»

Tankane går også til kona, Selma,
som trufast har stått ved sida hans i
gode og vonde dagar, og ikkje minst
dei siste åra – gjennom sorg og sjuk-
dom.

Fred og signing over Amund Lid
sitt minne.

Ragnar Opstad